

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 3To/33/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1517010603
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 04. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Molnárová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2018:1517010603.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Molnárovej a členov senátu JUDr. Denisy Mészárosovej a JUDr. Danice Veselovskej, v trestnej veci obžalovaného N. R. G. Y.. pre zločin lúpeže spolupáchateľstvom podľa § 20 k § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c) Trestného zákona, o odvolaniach obžalovaného N. R. a N. E. proti rozsudku Okresného súdu Bratislava V sp.zn. 4T/81/2017 zo dňa 04.12.2017, na verejnom zasadnutí konanom dňa 24. apríla 2018 takto

rozhodol:

I.

Podľa § 321 ods. 1 písm. d), ods. 3 Trestného poriadku z r u š u j e sa napadnutý rozsudok vo vzťahu k obžalovanému N. E. a v časti výroku o náhrade škody vo vzťahu k obom obžalovaným.

Podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku sa obžalovaný

N. E., Q.. XX.XX.XXXX T. U., W. U. X. XX,
U.,

u z n á v a z a v i n n é h o, ž e

obvinený N. R. spoločne s obvineným N. E. po tom, čo sa poškodený J. Q. dostavil pred bytový dom na X. I. Č.. X T. U. na dohodnuté sexuálne stretnutie so ženou s vymysleným menom S., v mene ktorej komunikoval a ktoré dohodol obvinený N. R., dňa 14.04.2017 v čase medzi 00:20 hod až 00:40 hod, v priestoroch neoprávnene zmocnili mobilného telefónu patriacemu poškodenému J. Q. a to tak, že obvinený N. E. mu tento mobilný telefón bez varovania zobral z ruky, následne obvinená N. R. slovne napadol poškodeného, čo má čo chodiť na sexuálne stretnutia za peniaze za jeho frajerkou, po tomto zistení, keď sa poškodený snažil z bytového domu odísť, obvinený N. R. mu povedal, že takto to nepôjde a opakovane si od neho pýtal finančnú hotovosť vo výške 300,-€, na to mu poškodený povedal, že toľko peňazí pri sebe nemá a peňaženku má v aute na parkovisku, následne obvinený N. R. vytiahol z ľavého vrečka svojej bundy otvárací nôž, otvoril ho, nasmeroval ho na poškodeného a zopakoval, že chce od neho finančnú hotovosť, následne sa obaja obvinení s poškodeným presunuli na parkovisko pred bytový dom, kde poškodený obvinenému N. R. podal peňaženku, v ktorej mal bankovky spolu v hodnote 50,-€, tieto si obvinený N. R. privlastnil tým, že ich vybral z peňaženky, následne obvinený N. R. poškodenému povedal, keďže má v peňaženke platobnú kartu, tak pôjdu k bankomatu skontrolovať stav účtu a vybrať ďalšie peniaze, čo poškodený vzhľadom k početnej prevahe páchatelov a prítomnosti noža urobil a do najbližšiemu bankomatu I. banky na H. X/A, kam ho obvinení odviedli, na pokyn obvinených vložil svoju bankomatovú kartu, zadal svoj PIN kód a obvinení sa následne pokúšali o navolenie rôznych súm výberu, pričom bankomat im vydal najvyššiu možnú sumu 20,-€, ktoré si ponechali a bankomatovú kartu vrátili poškodenému, následne si poškodený od obvinených vypýtal späť svoj mobilný telefón, ktorý mal počas celej doby pri sebe obvinený N. E., na čo mu obvinený N. R. povedal, že mu vrátia len SIM kartu a telefón si ponechajú ako zálohu, kým im nesplatí zvyšok sumy do 300,-€, keď obvinený N. E. začal z mobilného telefónu poškodeného vyberať SIM kartu, poškodený odlákal pozornosť obvinených, slovným vyjadrením, že za ich chrbtami je policajná hliadka a keď sa obaja obvinení otočili tým istým smerom,

poškodený to využil, vytrhol obvinenému N. E. svoj mobilný telefón z rúk, miesta ušiel a následne privolať políciu, pričom obvinení svojím konaním poškodenému J. Q., Q.. XX.XX.XXXX, W. U. Na J. Č..R.. XXX/XXXA, K. - R., Česká republika spôsobili majetkovú škodu vo výške 70 €,

t e d a

spoločným konaním proti inému použil násilie a hrozbu bezprostredného násillia v úmysle zmocniť sa cudzej veci,

č í m s p á c h a l

zločin lúpeže spolupáchateľstvom podľa § 20 k § 188 ods. 1 Trestného zákona.

Za to sa

o d s u d z u j e

podľa § 188 ods. 1 Trestného zákona s použitím § 38 ods. 2 Trestného zákona na trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyri) roky.

Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona sa na výkon trestu odňatia slobody zaraďuje do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku súd zaväzuje obžalovaných, aby spoločne a nerozdielne nahradili poškodenému J. Q., nar. XX.XX.XXXX T. K., trvale bytom Na J. XXX/XXXA, K. - R., Česká republika, škodu vo výške 50 €.

II.

Podľa § 319 Trestného poriadku sa odvolanie obžalovaného N. R., Q.. XX.XX.XXXX, z a m i e t a.

o d ō v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom Okresný súd Bratislava V pod sp.zn. 4T/81/2017 dňa 04.12.2017 uznal obžalovaných N. R. a N. E. vinnými zo spáchania zločinu lúpeže spolupáchateľstvom podľa § 20 k § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona na skutkovom základe uvedenom vo výrokovvej časti tohto rozsudku.

Za to súd prvého stupňa každému z obžalovaných podľa § 188 ods. 2, § 38 ods. 2 Trestného zákona uložil trest odňatia slobody vo výmere 7 rokov, pre výkon ktorého každého z obžalovaných podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Obžalovanému N. R. súd podľa § 60 ods. X písm. a) Trestného zákona uložil tiež trest prepadnutia veci - sklápacieho noža zn. O. s čiernou čepelou, ktorej vlastníkom sa podľa § 60 ods. 5 Trestného zákona stáva štát. Podľa § 73 ods. 2 písm. d), § 74 ods. 1 Trestného zákona súd obžalovanému N. R. uložil ochranné ústavné protitoxikomanické liečenie. Podľa § 287 ods. 1 Trestného zákona súd zaviazal obžalovaných k spoločnej a nerozdielnej náhrade škody vo výške 50 € poškodenému J. Q..

Proti tomuto rozsudku podali obaja obžalovaní ihneď po jeho vyhlásení odvolanie smerujúce proti výrokom o vine a treste, a obžalovaný E. aj proti konaniu, ktoré uvedeným výrokom predchádzalo.

Obžalovaný N. R. odôvodnil odvolanie prostredníctvom obhajcu podaním doručeným súdu prvého stupňa dňa 25.01.2018. Obhajoba dôvodí, že súd vo výroku napadnutého rozsudku popisuje konanie obžalovaných v rozpore so skutočnosťami, ktoré boli na hlavnom pojednávaní, resp. ešte v prípravnom konaní preukázané, najmä že sa obžalovaní na mieste činu neoprávnene zmocnili mobilného telefónu poškodeného, že keď chcel poškodený z miesta činu odísť, obžalovaný R. si mal od poškodeného opakovane pýtať sumu 300 €, a keď mu poškodený povedal, že pri sebe toľko peňazí nemá a peňaženku má v aute, obžalovaný R. vytiahol z bundy nôž, nasmeroval ho na poškodeného a zopakoval, že chce finančnú hotovosť a následne sa obaja obžalovaní s poškodeným (pozn. pod hrozbou noža) presunuli

na parkovisko k autu poškodeného. Súd nebral do úvahy výpovede svedkýň U. a X., ako i samotného obžalovaného R. ohľadne odnesenia noža z miesta činu. Aj pri konštatácii, že vzhľadom k prevahe páchatel'ov a prítomnosti noža, poškodený uposlúchol výzvu obžalovaného R. a presunuli sa k blízkeму bankomatu, opomenul výpovede obžalovaného R. a svedkýň U. a X. i samotného poškodeného, ktorý mimo vestibul bytového domu nôž u obžalovaného R. nevidel. Následne podľa rozsudku obžalovaný R. povedal poškodenému, že telefón si ponechajú a vrátia mu len SIM kartu, a to ako zálohu, kým poškodený neprinesie zvyšok sumy do 300 €. Súd však neskúmal, či celé toto konanie nenaplnia skutkovú podstatu trestného činu vydierania. Zo všetkých dôkazov vykonaných na HP vyplynulo že stal nasledovný skutok: Vtedajšiu priateľku obžalovaného R., svedkyňu G. X., cez internet kontaktoval poškodený so žiadosťou o platený sex. Ako poškodený sám vypovedal na hlavnom pojednávaní, pracoval vtedy vo T. U., sex mu začal chýbať a po určitom čase sám vyhľadal X. pre sex za peniaze. X. tento kontakt spomenula obžalovanému R., lebo mala pochybnosť, či sa jedná o skutočnú ponuku na sex alebo skôr o provokáciu zo strany jej manžela, s ktorým sa rozvádza a ktorého podozrievala, že chce vyhotoviť kompromitačný materiál k rozvodu, ktorý chystali a viedli spor o zverenie detí do výchovy. Manžel X. bol Čech a ten muž s ňou komunikoval v češtine, preto podozrenie mala. Aby zistili pravdu o totožnosti záujemcu o sex s X., sa ďalšej komunikácie s poškodeným ujal obžalovaný R., komunikoval pod totožnosťou X., až došlo ku stretnutiu v deň skutku. Vo vestibule domu obžalovaného sa obžalovaný R. poškodenému predstavil, že je priateľom tej ženy, za ktorou poškodený ide. To páchatel' lúpeže nerobí, určite sa nechce identifikovať. Následne sa obžalovaný R. snažil zistiť aj totožnosť poškodeného, lebo z komunikácie, ktorá je aj súčasťou spisu, vedel, že totožnosť muža prítomného vo vestibule je iná, než tá, pod ktorou si sex dohadoval. Keďže poškodený nechcel o svojej totožnosti hovoriť, obžalovaný R. sa ho opakovane pýtal, či ho neposiela manžel G. X., ktorého provokácie sa X. obávala. R. poškodenému zobral obžalovaný E. z ruky telefón, aby doň nahliadol a zistil, či je osobou, ktorá s X. komunikovala. Nepoužil pritom žiadne násilie ani jeho hrozbu a iste nemal úmysel telefón si prisvojiť. Potom si telefón zobral do ruky aj obžalovaný R. a v telefóne zistil, že prítomný muž používa viac identít, aj tú pod ktorou komunikoval s X., ktorú totožnosť, napriek tomuto dôkazu z jeho vlastného telefónu, poškodený stále popieral. Telefón, po nazretí doň, obžalovaný R. podával poškodenému. V tej chvíli ani nevedel, že si telefón z jeho ruky zobral obžalovaný E. a nie poškodený. Nechcel sa teda telefónu poškodeného neoprávnene zmocniť, ako je uvedené v napadnutom rozsudku, iba si pozrel kontakty a telefón vracal poškodenému. Obžalovaného R. vtedy rozčúľilo správanie sa poškodeného, zapieranie svojej identity aj po dôkaze opaku v telefóne, preto, v akomsi afekte dal poškodenému facku a vytiahol nôž, ktorým však nemieril priamo na poškodeného ako je uvedené v rozsudku, ale mal ho pri tele, čo uviedol aj sám poškodený na hlavnom pojednávaní. Držal nôž a stále sa poškodeného pýtal, kto je, kto ho posielal, či J.. Nožom chcel obžalovaný zdôrazniť, že trvá na tom, aby muž povedal, kto je a či ho niekto na ten sex najal, aby X. kompromitoval napr. nahrávkou sexu. Práve v tomto čase prišla do vestibulu výťahom z bytu svedkyňa X. v sprievode svedkyne U.. Obe sa pýtali obžalovaného R., či zistil, kto ten muž je, či ho neposlal manžel X.. Vtedy si svedkyňa U. všimla v ruke obžalovaného R. nôž, pristúpila ku nemu a nôž mu zobrala, „aby nič nevyviedol“ a následne aj spolu s X. išli do výťahu a naspäť do bytu. Nôž odložila vo svojej izbe, kde bol až do chvíle, kým bola na jeho vydanie vyzvaná políciou a následne bol nôž polícii vydaný. Počas doby, keď bola táto svedkyňa vo vestibule nepočula nič také, že by sa obžalovaní s poškodeným bavili o nejakých peniazoch. Aj po odchode svedkýň sa obžalovaný R. domáhal toho, aby mu poškodený povedal, kto je, no neúspešne. Až potom, dávno po odchode U. s nožom, sa v komunikácii poškodeného a obžalovaných spomenuli peniaze. Táto informácia, že ten muž nemá u seba peniaze, napriek tomu, že údajne išiel na dohodnutý platený sex v obžalovanom R. vzbudila podozrenie, že poškodený mal úmysel X. oklamať a za sex nezaplatiť, resp. že je naozaj vyslaný manželom X.. Inak by predsa u seba peniaze na dohodnutý sex mal. Keďže dokázateľne obžalovaný R. už v tomto čase nôž nemal, nemohol pod jeho hrozbou nútiť poškodeného ísť k jeho autu pre peniaze, a ani ho pod touto hrozbou nútiť vybrať peniaze z bankomatu. Ukázalo sa, že poškodený nemal peniaze ani v peňaženke v aute, v dohodnutej výške za sex a ani na účte v banke. Snáď ako trest za chystaný podvod na priateľke obžalovaného R. poškodeným (že by za sex s ňou nezaplátil), povedal obžalovaný R. poškodenému, že si ponechá jeho mobil, kým mu neprinesie peniaze. Vypýtal si doklady poškodeného, odfotil si do svojho mobilu jeho OP a VP a povedal, že vyberie z mobilu poškodeného SIM kartu, ktorú chcel poškodenému vrátiť, aby mohol telefonovať z iného zariadenia. Poškodený mobil obžalovanému E. vytrhol a ušiel. Z týchto dôkazov, vo vzájomných súvislostiach vyhodnotených, vyplýva úplne iný skutkový dej, než je uvedený vo výrokovvej vete napadnutého rozsudku. Vôbec neobstojí skutková veta v napadnutom rozsudku, že po tom, čo poškodený povedal obžalovaným, že u seba peniaze nemá, ale má ich vonku v aute, obžalovaný R. vytiahol nôž a nasmeroval ho na poškodeného a zopakoval, že chce od neho finančnú hotovosť, následne sa obaja obžalovaní s poškodeným presunuli na parkovisko..., lebo

dávno pred presunutím sa všetkých ku autu poškodeného, pred údajným pýtaním peňazí obžalovanými od poškodeného, svedkyňa U. zobrala obžalovanému nôž z ruky a odniesla ho hore do bytu. Sám poškodený aj na hlavnom pojednávaní uviedol, že nôž si obžalovaného R. vonku pri aute ani pri bankomate nevšimol, nevidel ho. Nie je teda preukázané, že by poškodený pod hrozbou noža musel obžalovaným vydať peniaze. Podľa vyššie ustáleného skutku konanie obžalovaného R. nie je možné podradiť pod skutkovú podstatu zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c) Trestného zákona. Podľa tohto ustanovenia sa zločinu lúpeže dopustí ten, kto proti inému použije násilie alebo hrozbu bezprostredného násillia v úmysle zmocniť sa cudzej veci a tento skutok spácha so zbraňou. Konanie páchatel'a teda spočíva v priamom použití násillia alebo jeho hrozby a súčasne zbrane ako prostriedku na prekonanie kladeného alebo očakávaného odporu poškodeného. Násillie smeruje proti tomu, kto má vec u seba. Hrozba bezprostredného násillia je taká hrozba násillím, ktoré má byť vykonané ihneď, ak sa napadnutý nepodrobí vôli útočníka. Tomu však tak nebolo, obžalovaný R. nemal úmysel zmocniť sa násillím alebo jeho bezprostrednou hrozbou akejkoľvek veci, ktorú mal poškodený pri sebe (peňazí, mobilu). Obžalovaný R. násillie použil - dal facku a vytiahol nôž, ktorý ale priamo na poškodeného nenamieril, len v situácii, keď ho nútil prezradiť, či preukáže svoju totožnosť a motív dohodnutého sexu s X.. Preukázateľnou pohnútkou konania obžalovaného R. je, že za použitia hrozby násillia sa snažil zistiť od poškodeného a proti jeho vôli, kto poškodený v skutočnosti je, a či má inú pohnútku na sex, než sex samotný (J.). Preto, na základe vyššie ustáleného skutkového deja, môže byť skutok kvalifikovaný nanajvyš ako trestný čin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2, písm. a) Trestného zákona, podľa ktorého sa trestného činu vydierania dopustí ten, kto iného násillím, hrozbou násillia alebo hrozbou inej ťažkej ujmy núti, aby niečo konal, opomenul alebo trpel, a skutok spácha so zbraňou. V danom prípade došlo k núteniu poškodeného vyjadriť sa k jeho pravej totožnosti, proti jeho vôli. Poškodený si ani na otázky obhajcu na hlavnom pojednávaní, a ani v prípravnom konaní nepamätal, čo obžalovaní hovorili, z akého dôvodu sa pýtali na jeho totožnosť a či pýtali peniaze. Pritom ostatné okolnosti si pamätá presne, jeho výpoveď sa preto javí ako nevierohodná. Poškodený však na hlavnom pojednávaní viackrát uviedol, že sa tým pánom ospravedlňoval - za čo sa im ospravedlňoval, na to si sa však už nepamätal. Poškodený nevedel vierohodne vysvetliť ani to, prečo nemal u seba peniaze, ak prišiel na platený sex, snáď sa teda ospravedlňoval sa chystaný podvod na X., ktorej by nakoniec za poskytnutý sex nezaplatil. Zadržanie mobilného telefónu obžalovaným R. pri bankomate rovnako môže nanajvyš naplňať skutkovú podstatu trestného činu vydierania, ale skôr v rovine teoretickej, lebo v daný moment nemal obžalovaný u seba nôž, podľa výpovede poškodeného nebolo na neho vyvíjané žiadne priame násillie ani jeho hrozba, a obžalovaný R. len (bez hrozby) oznámil poškodenému, že si jeho mobil, ktorý mal obžalovaný E. náhodou stále u seba a hral sa s ním, ponechá do času, kým poškodený neprinesie peniaze, potom mu ho vráti. Podľa rozhodnutia R 30/1981 ak páchatel' použije násillie alebo vyhrážku bezprostredného násillia s úmyslom donútiť poškodeného, aby mu vec (peniaze) vydal niekedy v budúcnosti, ide o trestný čin vydierania podľa § 188 ods. 1 Trestného zákona. Na základe týchto skutočností obhajoba navrhla zrušiť napadnutý rozsudok a uznať obžalovaného vinným zo zločinu vydierania spolupáchatel'stvom podľa § 20 k § 189 ods. 1, ods. 2, písm. a) Trestného zákona na zmenenom skutkovom základe v súlade s vykonaným i dôkazmi, alternatívne, aby odvolací súd po zrušení rozsudku vrátil vec súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Obžalovaný N. E. odôvodnil odvolanie prostredníctvom obhajkyne podaním doručeným súdu prvého stupňa dňa 18.01.2018. Vo vzťahu k osobe obžalovaného E. súd v napadnutom rozsudku dôvodí, že obžalovaný od začiatku skutku nemusel konať s úmyslom spáchať trestný čin lúpeže, avšak v priebehu konania zo slovných prejavov obžalovaného N. R. a jeho konkrétnych vyhrážok prednášaných s vytiahnutým nožom, musel mať vedomosť o protiprávnosti konania obžalovaného N. R., a pripojil sa k jeho konaniu, ktoré nepochybne smerovalo k zmocneniu sa veci a peňazí poškodeného. Súd sa však nevysporiadal s predloženým spisovým materiálom a vykonaným dokazovaním, nakoľko z doposiaľ vykonaného dokazovania nevyplývala ani jediná objektívna okolnosť, na základe ktorej by bolo možné prijať odôvodnený záver, že obžalovaný E. spáchal žalovaný skutok. Súd sa nezaoberal skutočnosťou, že doposiaľ nebol preukázaný spoločný úmysel páchatel'ov vo vzťahu k zámeru vykonať skutok s cieľom získania finančného prospechu, ako ani spoločná dohoda obžalovaných spáchať skutok kladený im za vinu a rovnako tak nebolo vyriešené, v akej forme a v akom rozsahu bola účasť obžalovaného na skutku, a či takýto spôsob konania zakladá záver o spáchaní žalovaného skutku. Súd sa pri závere o zavinení obžalovaného E. opiera predovšetkým o samotnú výpoveď poškodeného J. Q., na základe ktorej konštatuje, že obžalovaný spáchal žalovaný skutok formou spolupáchatel'stva. Z výpovede svedka - poškodeného J. Q. tak zo dňa 15.04.2017 ako aj 21.06.2017, nevyplýva ani jediná okolnosť, na základe ktorej sa mal obžalovaný E. dopustiť trestného činu lúpeže, keď zo strany

poškodeného nie je vo vzťahu k jeho osobe popísané žiadne konanie vyznačujúce sa násilím alebo hrozbou násilia, poukazujúc na jeho vlastnú výpoveď zo dňa 21.06.2017, kde uviedol, že sa len pozeral a nič nerobil, pričom na hlavnom pojednávaní dňa 21.11.2017 na otázku obhajcu, aby opísal konanie obžalovaného N. E. poškodený opäť uviedol, že zo strany N. E. boli nejaké slová, ktoré však neboli nič ako útok. Skutočnosť, že obžalovaný žiadnym spôsobom neparticipoval na skutku, je potvrdená aj obžalovaným N. R., ktorý vo svojej výpovedi dňa 10.05.2017 jasne uviedol, že E. s poškodeným nijakým spôsobom nekomunikoval ani voči jeho osobe nijako nekonal, iba tam stál. Zhodne s vyššie uvedenými výpoveďami opisuje jeho konanie, resp. nekonanie, aj svedkyňa M. U. vo svojej výpovedi zo dňa 18.05.2017 a následne na hlavnom pojednávaní dňa 04.12.2017, ktorá uviedla: „iba tam stál“, pričom podporne s uvedenou výpoveďou sa vyjadril aj svedok W. E. vo svojej výpovedi dňa 18.05.2017, ktorý obdobne uviedol, že obžalovaný „iba ticho stál“. Vo vzťahu k súdom uvádzanému argumentu, že obžalovaný poškodenému vytrhol mobilný telefón a odmietol mu ho vrátiť naspäť, obhajoba uvádza, že takýto argument je nad rámec vykonaného dokazovania, pričom poukazuje na výpoveď samotného poškodeného zo dňa 15.04.2017, ktorá bola realizovaná bezprostredne po skutku, kde sa poškodený vyjadril, že mu mobilný telefón podal, pričom neuvádzal, že by zo strany obžalovaného bola prítomná nejaká hrozba násilia, či už fyzická, alebo verbálna, čo zhodne korešponduje aj s výpoveďou obžalovaného E. zo dňa 16.05.2017, kde uviedol, že v snahe zabrániť prípadnému agresívnemu konaniu obžalovaného N. R. vo vzťahu k poškodenému, si slušne a bez akéhokoľvek nátlaku jeho mobilný telefón vypýtal, ktorý mu aj následne vrátil, pričom obžalovaný N. R. mu ho vytrhol z ruky. Pri posudzovaní protiprávnosti konania obžalovaného E. a jej následnej právnej kvalifikácie ďalej obhajoba uvádza, že senát prvostupňového súdu sa v napadnutom rozhodnutí dostatočným spôsobom nezaoberal právnou kvalifikáciou, keď pre naplnenie skutkovej podstaty trestného činu lúpeže sa vyžaduje také konanie, kedy páchatel koná pod hrozbou bezprostredného násilia alebo použitia násilia za účelom prekonania odporu poškodeného, pričom absentuje vymedzenie subjektívnej stránky trestného činu, keď nebol preukázaný úmysel obžalovaného E. spáchať žalovaný skutok, ako ani nebola naplnená objektívna stránka daného trestného činu, keď nebolo preukázané žiadne použitie násilia resp. jej jeho bezprostrednej hrozby za účelom prekonania odporu poškodeného a to opätovne s poukázaním na výpoveď svedka - poškodeného zo dňa 15.04.2017, kedy sa sám vyjadril k spôsobu odovzdania telefónu. Dva dni po skutku poškodený uviedol, že mal telefón v ruke a sám ho odovzdal, teda podal. Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že zo strany obžalovaného E. nedošlo k žiadnemu násilnému odňatiu veci vo vlastníctve poškodeného. Nebola preukázaná žiadna spoločná dohoda medzi obžalovaným E. a obžalovaným N. R., a ani nebol uvedený prospech, ktorý mal obžalovaný E. z takéhoto konania získať, preto nie je možné prijať záver, že iba jeho prítomnosť napĺňa v súhrne objektívnu stránku trestného činu lúpeže. Vo vzťahu k argumentácii súdu prvého stupňa o opakovanom páchaní trestnej činnosti obžalovaným obhajoba uvádza, že od roku 2009 ako aj po odpykaní si trestu odňatia slobody, t.j. viac ako 7 rokov obžalovaný nespáchal žiadnu trestnú činnosť ani priestupok, viedol riadny život spolu s matkou, o ktorú sa stará, pričom ani v minulosti nepáchal trestnú činnosť násilného charakteru, a je v rozpore s logickým uvažovaním, aby sa uchýlil k opätovnému páchaniu trestnej činnosti, a to ešte aj násilnej povahy. Napriek prioritne napadnutiu výroku o vine považuje obhajoba aj uložený trest za neprimeraný, a to tak s prihliadnutím na potreby individuálnej a generálnej prevencie ako aj na spôsob spáchania predpokladaného skutku, jeho následok, zavinenie, pohnútku, príťažujúce a poľahčujúce okolnosti. Na základe uvedeného obhajoba navrhla, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil súdu prvého stupňa na nové prejednanie a rozhodnutie.

Prokurátor ani poškodený nevyužili právo vyjadriť sa k odvolaniam, ktoré im boli v súlade s § 314 Trestného poriadku riadne doručené.

Nadriadený súd po preskúmaní veci nezistil žiadne dôvody na zrušenie napadnutého rozsudku na neverejnom zasadnutí, preto nariadil vo veci verejné zasadnutie.

Na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu obhajca obžalovaného N. R. zastával názor, že skutková veta vyhláseného rozsudku kopíruje výrokovú vetu uznesenia a o vznesení obvinenia a nezohľadňuje dôkazy vykonané v rámci súdneho konania. Z tohto dôvodu navrhol zrušiť napadnutý rozsudok a výrokovú vetu zmeniť tak, aby kopírovala výsledok vykonaného dokazovania a následne je potrebné konanie obžalovaného právne kvalifikovať ako zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona tak, ako bolo uvádzané v odvolaní.

Obhajkyňa obžalovaného N. E. sa v plnom rozsahu pridrižovala písomného odôvodnenia odvolania. Vykonaným dokazovaním nebol preukázaný úmysel obžalovaného E. participovať na žalovanom skutku, a na forme spolupáchateľstva. Vzhľadom na uvedené navrhla, aby bol obžalovaný spod obžaloby oslobodený.

Zástupca krajskej prokuratúry navrhol odvolania obžalovaných zamietnuť ako nedôvodné.

Obžalovaný N. R. sa pridrižoval písomných i ústnych prednesov svojho obhajcu.

Obžalovaný N. E. sa tiež pripojil k prednesom svojej obhajkyne.

Podľa § 2 ods. 12 Trestného poriadku orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán.

Podľa § 321 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku odvolací súd napadnutý rozsudok zruší, ak bolo napadnutým rozsudkom porušené ustanovenie Trestného zákona.

Podľa § 321 ods. 3 Trestného poriadku ak preskúmava všetky výroky, ale je chybná len časť napadnutého rozsudku a možno ju oddeliť od ostatných, zruší odvolací súd rozsudok len v tejto časti; ak však zruší hocí aj len sčasti výrok o vine, zruší vždy súčasne celý výrok o treste, ako aj ďalšie výroky, ktoré majú vo výroku o vine svoj podklad.

Podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku odvolací súd rozhodne sám rozsudkom vo veci, ak možno nové rozhodnutie urobiť na podklade skutkového stavu, ktorý bol v napadnutom rozsudku správne zistený alebo doplnený dôkazmi vykonanými pred odvolacím súdom. V neprospech obžalovaného môže odvolací súd zmeniť napadnutý rozsudok len na základe odvolania prokurátora, ktoré bolo podané v neprospech obžalovaného, vo výroku o náhrade škody tak môže urobiť aj na podklade odvolania poškodeného, ktorý uplatnil nárok na náhradu škody.

Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací primárne konštatoval, že obe odvolania sú prípustné, bolo podané v zákonnej lehote oprávnenými osobami a spĺňajú všetky zákonné náležitosti. Preto odvolací súd konštatuje absenciu dôvodov na rozhodnutie podľa § 316 ods. 1 alebo ods. 3 Trestného poriadku. Podľa § 317 ods. 1 Trestného poriadku odvolací súd preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, riadiac sa pritom zásadou, že na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku, a dospel k záveru, že odvolanie obžalovaného N. R. je nedôvodné, a odvolanie obžalovaného N. E. je čiastočne dôvodné.

Odvolací súd po splnení prieskumnej povinnosti zistil, že súd prvého stupňa vykonal vo veci na hlavnom pojednávaní dokazovanie v rozsahu potrebnom na rozhodnutie, zákonným spôsobom, vyvodil z neho správne skutkové závery, avšak čiastočne pochybil pri prijatí právnych záverov vo vzťahu k obžalovanému N. E., ktorému nedôvodne a bez podkladu vo vykonanom dokazovaní pričítal spolupáchateľstvo aj na kvalifikačnom znaku podmieňujúcom použitie prísnejšej trestnej sadzby. V jeho prípade sa súd prvého stupňa nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie, keď neprihliadol na všetky známe okolnosti prípadu.

Odvolací súd z predloženého spisového materiálu zistil, že prokurátor Okresnej prokuratúry Bratislava V podal dňa 04.09.2017 obžalobu na N. R. a N. E. pre zločin lúpeže spolupáchateľstvom podľa § 20 k § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c) Trestného zákona na skutkovom základe uvedenom vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Na hlavnom pojednávaní konanom dňa 21.11.2017 obaja obžalovaní učinili vyhlásenie podľa § 257 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, že sú nevinní, preto súd vykonal vo veci dokazovanie. Vypočul oboch obžalovaných, svedkov J. Q. a M. U., podľa § 263 ods. 1 Trestného poriadku prečítal svedecké výpovede G. X. a W. E., podľa § 268 ods. 2 Trestného poriadku prečítal znalecké posudky z odboru zdravotníctvo a z odboru elektrotechnika a podľa § 269 Trestného poriadku oboznámil listinné dôkazy.

Obaja obžalovaní priznávali stretnutie s poškodeným J. Q. za účelom preverenia, či sa nejedná o pokus o kompromitáciu G. X. jej manželom. Obžalovaný N. R. vypovedal, že dal poškodenému facku a vytiahol nožik, lebo chcel vedieť, kto poškodeného poslal. Na to prišla dolu sestra obžalovaného s priateľkou, sestra mu zobrala nožik. Následne poškodený uviedol, že dá obžalovanému 300 €, aby na všetko zabudol. Potom ale povedal, že nemá pri sebe peniaze ani doklady od auta. Pri aute dal obžalovanému 45 €, ale on si chcel vziať do zálohy jeho telefón, kým mu nedá zvyšnú sumu. W. mu nechcel odcudziť. Obžalovaný E. bol celý čas prítomný, hral sa s telefónom, ktorý predtým zobral poškodenému. Obžalovaný si v telefóne len pozrel J. a vrátil ho poškodenému.

Obhajoba obžalovaného N. E. spočívala v tom, že mobil poškodenému nezobral, len si ho slušne vypýtal a tento mu ho dal. R. obžalovaný uvádzal, že obžalovaný R. žiadal od poškodeného peniaze za to, že chcel mať pohlavný styk s jeho priateľkou, pričom poškodený povedal, že nemá peniaze a chcel odísť von, avšak obžalovaný R. ho nechcel pustiť z brány s tým, že ho nepustí, kým mu nedá peniaze. Vtedy si obžalovaný E. všimol, že obžalovaný R. drží v ruke nôž. Neskôr však zmenil výpoveď v tom, že peniaze im ponúkol sám poškodený, a vôbec si nevšimol, že R. má v ruke nôž. Na hlavnom pojednávaní využil svoje právo a odmietol vypovedať, preto boli podľa § 258 ods. 4 Trestného poriadku jeho výpovede prečítané, bez možnosti odstraňovania rozporov.

Priebeh skutku vyplýva z výpovede svedka J. Q., ktorý ku skutku uviedol, že keď sa dostavil za účelom plateného sexu, v bráne domu boli obaja obžalovaní. Obžalovaný R. naňho začal slovne útočiť, zobral mu z ruky telefón a podal ho obžalovanému E.. Obaja v telefóne niečo hľadali a vtedy dostal od R. facku. Tento stále na neho slovne útočil a potom vytiahol nôž. Prišli dole k nim dve osoby a niečo obom obžalovaným hovorili. On sám bol v strese, pričom obaja obžalovaní od neho chceli nejaký finančný obnos a to 200 - 300 €. Povedal im, že peniaze má v aute. Vtedy sa mu obžalovaný R. vyhrážal, že ho pobodá a išli spolu k jeho autu, ktoré obžalovaní otvorili. On zobral z auta peňaženku, otvoril ju a obžalovaný R. z nej vybral nejaké peniaze 20 alebo 30 €. Vtedy zbadali, že má v peňaženke kreditnú kartu a povedali mu, aby išli do bankomatu. On potom strčil kartu do bankomatu, zadal kód a následne obsluhovali bankomat obžalovaní, tak že zadali sumu 200 €, ale bankomat im ukázal, že taká suma tam nie je. Potom vybrali 20 €, prešli od bankomatu 3-4 metre a povedali mu, že telefón mu nevráti, len SIM kartu, ktorú niektorý z nich začal vyťahovať z mobilu, kým im nezaplatí celú požadovanú sumu. Poškodený povedal obžalovaným, že zbadal policajtov, podarilo sa mu vytrhnúť mobil, začal utekať a privolal policajtov, ktorí prišli do 5 minút.

Na základe vykonaných dôkazov v zhode so súdom prvého stupňa odvolací súd dospel k záveru, že hoci obžalovaní popierali vôľu prisvojiť si veci patriace poškodenému, majetkový motív ich konania je nielen na základe výpovede poškodeného, ale aj ich vlastných výpovedí zrejmý, aj keď bol sekundárny. Odvolací súd nezistil žiadne dôvody pre spochybňovanie vierohodnosti výpovede poškodeného J. Q.. Tento opísal skutok konzistentne, logicky, pri opakovaných výpovediach základ skutku nemenil, určité odchýlky v jednotlivých výpovediach sa týkajú nepodstatných skutočností, a svedčia skôr o autenticite reprodukcie prežitých udalostí, strese a strachu, ktorý prežíval, než o vypovedaní nepravdy. Výpoveď poškodeného o skutkových udalostiach v podstate korešponduje aj s výpoveďami obžalovaných, ktorí len presúvali iniciatívu ohľadom získania telefónu a jeho peňazí na poškodeného, ale obaja zhodne vypovedali, že mali k dispozícii telefón, hotovosť z peňaženky poškodeného a bankomatovú kartu, ktorú v súčinnosti s poškodeným aj použili. Vyhodnotiac dôvody, pre ktoré došlo k stretnutiu obžalovaných v poškodeným v bráne, odvolací súd dospel k záveru, že neexistuje žiadne iné rozumné vysvetlenie, prečo by poškodený dobrovoľne dával dvom neznámym mužom stojacim v bráne domu, kam prišiel za prostitútkou, svoj telefón, prečo by s nimi išiel do svojho vozidla, a dobrovoľne im poskytol hotovosť a bankomatovú kartu, prečo by dobrovoľne zadal PIN, a následne utiekol a zavolať políciu, než to, že sa tak stalo so strachu a pod hrozbou násillia z ich strany. Spôsob tejto hrozby tiež vyplýva aj z výpovedí samotných obžalovaných. Obžalovaný R. priznal facku, obaja obžalovaní nepopierajú manipuláciu s telefónom poškodeného, na ktorú nemali žiaden legálny dôvod, obžalovaný R. vytiahol nôž. Tieto okolnosti v spojení s prevahou obžalovaných nad poškodeným v neznámom prostredí pre poškodeného, ale v známom pre obžalovaných, sú dostatočnou hrozbou násillia, ktorá preukázateľne smerovala k zmocneniu sa peňazí poškodeného či už v hotovosti, alebo neskôr výberom z bankomatu. Uvedené vyplýva aj z výpovedí oboch obžalovaných. Je irelevantné, že primárnym cieľom obžalovaných bolo preveriť totožnosť poškodeného. Od momentu, kedy poškodený volal na telefón sestry obžalovaného R., ktorý zazvonil u obžalovaného R. v bráne, obaja obžalovaní v poškodenom vyvolávali strach, a to

obžalovaný R. aktívne a obžalovaný E. pasívne, navonok neagresívne, avšak s jednoznačným zámerom, a to so zámerom umocniť hrozbu explicitne prezentovanú obžalovaným R.. Uvedené vyplýva nielen z výpovede poškodeného a obžalovaných, ale aj z výpovedí svedkýň M. U. a G. X., a nepriamo i z výpovede svedka J.. W. E., ktorý prešiel okolo nich. Z jeho vyjadrenia, že povedal R., nech ho neotravuje, hlavne nech nerobia zle, možno vyvodiť, že sa medzi obžalovanými a poškodeným nejednalo o žiadnu priateľskú debatu, čo potvrdzujú výpovede všetkých vypočutých osôb. Odvolací súd nemá žiadne rozumné pochybnosti o pravdivosti výpovede poškodeného J. Q..

Súd prvého stupňa správne vyhodnotil vykonané dôkazy k priebehu skutku, i k pohnútke obžalovaných. Odvolací súd si hodnotiace úvahy súdu prvého stupňa uvedené v napadnutom rozsudku k tejto časti osvojil a odkazuje na ne bez potreby ich v celosti znova opakovať. Je pravdivým tvrdenie obhajoby, že bolo preukázané, že v čase odchodu z brány k vozidlu poškodeného obžalovaný R. už nôž pri sebe nemal, avšak samotný akt odobratia noža sestrou obžalovaného nemožno hodnotiť ako pominutie hrozby násilím, keďže v dôsledku bezprostredne predtým vyvolaného strachu v poškodenom fackou, verbálnymi útokmi a vyhrážkami, odobratím telefónu, fotením osobných dokladov poškodeného, táto hrozba násilia stále trvala, a to až do momentu, kedy poškodený utiekol po vybratí hotovosti z bankomatu obžalovanými. Obaja obžalovaní poškodeného sprevádzali k vozidlu, a to za účelom získania hotovosti, odobrali mu bankomatovú kartu a donútili ho zadať PIN do bankomatu, čo nemal žiaden dôvod urobiť, ak by sa cítil bezpečne a slobodne v rozhodovaní, a tak isto by nemal dôvod ihneď po úteku volať políciu, ak by obžalovaný sám chcel dať svoj telefón alebo peniaze.

Vo vzťahu k obžalovanému N. R. sa odvolací súd plne stotožnil s napadnutým rozsudkom aj pri určení právnej kvalifikácie skutku. Obžalovaný mohol mať primárny úmysel nesúvisiaci s majetkovým motívom, avšak už v čase zmocnenia sa telefónu poškodeného pod hrozbou ďalšieho násilia, došlo k neoprávnenej dispozícii s majetkom poškodeného, ktorá trvala až do doby, kedy poškodený jednému z obžalovaných po výbere hotovosti z bankomatu telefón z ruky vytrhol. Nie je logicky odôvodniteľné, že obžalovaní chceli telefón niekedy v budúcnosti poškodenému vrátiť, keď z ich výpovedí vyplýva, že si ho mienili ponechať. Na uvedenom nič nemení tvrdenie obžalovaného R., že sa jednalo o záloh, pretože uvedený spôsob vzniku záložného či zádržného práva je vzhľadom na trestnoprávnu podstatu konania obžalovaných a protiprávnosť manipulácie s telefónom poškodeného oboma obžalovanými vylúčený. Vôľa zmocniť sa peňazí poškodeného je zrejmä z celého priebehu skutkového deja, pričom je nepodstatné, čo viedlo obžalovaných k tomu, že chceli, aby im poškodený vydal svoje peniaze. Uvedené nemá nič spoločné so zisťovaním totožnosti poškodeného. Obžalovaný N. R. použil na umocnenie strachu a zdôraznenie hrozby zbraň - nôž, čo dôvodne obavu z použitia násilia za účelom získania peňazí u poškodeného prehĺbilo. Súd prvého stupňa teda správne ustálil, že obžalovaný R. spoločným konaním s obžalovaným E. použil násilie a hrozbu bezprostredného násilia v úmysle zmocniť sa cudzej veci, a taký čin spáchal so zbraňou, čím naplnil znaky skutkovej podstaty lúpeže spolupáchateľstvom podľa § 20 k § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c) Trestného zákona.

Odvolací súd nemohol akceptovať obhajobné a odvolacie námietky spočívajúce v tvrdení, že skutok treba právne kvalifikovať ako zločin vydierania. Základný rozdiel medzi trestným činom lúpeže podľa § 188 Trestného zákona a trestným činom vydierania podľa § 189 Trestného zákona spočíva v bezprostrednosti hrozby násilia zo strany páchatel'a. Ak hrozba násilia je bezprostredná s prípadnou okamžitou realizáciou a nesmeruje do budúcnosti pôjde o trestný čin lúpeže podľa § 188 Trestného zákona, a nie o trestný čin vydierania podľa § 189 Trestného zákona. V prejednávanom prípade nedošlo len k bezprostrednej hrozbe násilia, ale aj k jeho použitiu, keď dal obžalovaný R. poškodenému facku. Uvedený moment bol začiatkom navodenia a pretrvávania hrozby násilia, a to aj so zbraňou, a bezprostredne viedol k tomu, že poškodený plnil všetky pokyny obžalovaných, vrátane vydania telefónu, odchodu k vozidlu, otvorenia peňaženky, poskytnutia osobných dokladov a bankomatovej karty, zadania PIN kódu do bankomatu, a v konečnom dôsledku k tomu, že obžalovaní sa zmocnili nielen telefónu poškodeného ale aj jeho peňažných prostriedkov. Príčinná súvislosť medzi hrozbou násilia a získaním peňazí a telefónu poškodeného je vzhľadom na ustálený skutkový dej nepochybná.

Na strane druhej, súd prvého stupňa sa dopustil pochybenia, keď rovnako ako u obžalovaného R. právne kvalifikoval aj konanie obžalovaného E.. Ústrednou postavou skutkového deja bol v zmysle vykonaného dokazovania obžalovaný N. R.. Bolo preto potrebné starostlivo sa zaoberať otázkou, či možno všetky znaky skutkovej podstaty jeho konania pričítať aj obžalovanému N. E. v zmysle § 20 Trestného zákona. Predpokladom trestnej zodpovednosti spolupáchateľov je vzájomná dohoda aspoň dvoch páchatel'ov

na tom, že spáchajú trestný čin. Spoločné konanie, ktoré sa pri spolupáchateľstve predpokladá, môže prebiehať súčasne, alebo môže postupne na seba nadväzovať. O spáchanie trestného činu spoločným konaním ide v uvedenom zmysle aj vtedy, ak jednotlivé zložky spoločnej trestnej činnosti naplnil každý zo spolupáchateľov, alebo len niektorý zo znakov konania uvedeného v konkrétnej skutkovej podstate trestného činu, resp. aj vtedy, ak síce samy osebe nenapĺňajú znaky konania uvedeného v príslušnom ustanovení osobitnej časti Trestného zákona, avšak vo svojom súhrne tam uvedené konanie napĺňajú. Úmysel pri spolupáchateľstve smeruje k spáchaniu trestného činu spoločným konaním. Pri spolupáchateľstve sa vyžaduje spoločný úmysel spolupáchateľov, zahŕňajúci tak ich spoločné konanie, ako aj spoločné spôsobenie následku - porušenie alebo ohrozenie záujmu chráneného Trestným zákonom. Spoločný úmysel nemožno stotožňovať s výslovnou dohodou páchatel'ov. Pre vyvodenie trestnej zodpovednosti stačí aj dohoda konkludentná. Každý zo spolupáchateľov si však musí uvedomovať, že jeho konanie a konanie ostatných spolupáchateľov smeruje k spoločnému spáchaniu trestného činu, resp. aspoň s tým byť uzročený. Teda spolupáchateľstvo z hľadiska ustanovenia § 20 Trestného zákona <<http://zakony.judikaty.info/predpis/zakon-300/2005>>vyžaduje spoločné konanie a spoločný úmysel spáchať trestný čin, pričom spoločné konanie môže prebiehať nielen súčasne, ale aj postupne, pokiaľ na seba časovo nadväzuje a konanie každého spolupáchateľa je článkom reťaze spoločných činností, v ktorom predchádzajúca činnosť je bezprostrednou a nutnou súčasťou ďalšej činnosti, a takéto spoločné konanie smeruje k priamemu vykonaniu trestného činu a vo svojom celku tvorí jeho skutkovú podstatu (4Tdo/33/2013).

Výpoveďami obžalovaných i poškodeného bolo preukázané, že obžalovaný N. E. za zúčastňoval na skutku ako spolupáchateľ, pretože sa na mieste činu po vzájomnej dohode s obžalovaným N. R. po celý čas nachádzal, a tiež sa na hrozbe násillia podieľal nielen svojou prítomnosťou, ktorou umocňoval dominantné postavenie obžalovaného R. vo vzťahu k poškodenému, ale sám na zmocnení sa vecí poškodeného aj participoval, či už ide o manipuláciu s mobilným telefónom, alebo o majetkový prospech z výberu hotovosti z bankomatu. Na základe týchto skutočností je potrebné konštatovať, že miera zavinenia obžalovaného N. E. na hrozbe násillia v úmysle zmocniť sa vecí poškodeného zodpovedá spolupáchateľstvu podľa § 20 Trestného zákona, dokonca z 3 možných právnych variant spolupáchateľstva rozvedených vyššie jeho konanie zodpovedá spolupáchateľstvu, pri ktorom aj on ako nedominantný páchatel' naplnil všetky znaky skutkovej podstaty zločinu lúpeže. Spolupôsobil svojou prítomnosťou na umocnení účinkov hrozieb násillím a fyzicky sa zmocnil telefónu poškodeného, ktorý mal v držbe po nie len krátky okamih. Niet žiadnych pochybností o predchádzajúcej dohode obžalovaných o spolupáchateľstve, táto vyplýva i zo svedeckých výpovedí a z výpovedí obžalovaných. Najneskôr v momente, keď dal obžalovaný N. R. poškodenému facku a pýtal od neho telefón, obžalovaný N. E. prejavil minimálne svoj konkludentný súhlas s konaním obžalovaného R., a tento je potrebné považovať za dohodu o spolupáchateľstve. Následne, keď získal do dispozície telefón, sprevádzal poškodeného k vozidlu a tiež k bankomatu, ktorý aj obsluhoval, prejavil svoj priamy úmysel páchať trestný čin spolu s obžalovaným R., ktorému aktívne pomáhal. Uvedeným spôsobom obžalovaný N. E. naplnil znaky skutkovej podstaty zločinu lúpeže spolupáchateľstvom podľa § 20 k § 188 ods. 1 Trestného zákona.

Odvolací súd však nevzhladol vo vykonaných dôkazoch žiaden taký dôkaz, ktorý by svedčal pre aspoň konkludentnú (tichú) dohodu o použití zbrane - noža. Každý znak skutkovej podstaty, vrátane znakov podmieňujúcich použitie vyššej trestnej sadzby (kvalifikovaná skutková podstata) musí byť pokrytý zavinením. Nakoľko dokazovanie pred súdom prvého stupňa nebolo zamerané na okolnosť, či obžalovaný E. minimálne vedel o tom, že obžalovaný R. má pri sebe vyskakovací nôž, a tiež o tom, že ho mieni pri zastrašovaní poškodeného použiť. Pre zavinenie vzťahujúce sa aj na tento závažnejší spôsob konania (so zbraňou) nepostačuje, že obžalovaný E. videl, že R. vytiahol nôž a počul vyhrážky pobodaním poškodeného, ako uvádza súd prvého stupňa. V zmysle § 18 písm. b) Trestného zákona na okolnosť podmieňujúcu použitie vyššej trestnej sadzby, v tomto prípade na použitie zbrane, by bolo možné prihliadnuť len vtedy, ak by obžalovaný E. o zámere obžalovaného R. použiť zbraň na zvýšenie účinnosti hrozieb vzhľadom na okolnosti a na svoje osobné pomery mal a mohol vedieť. Vzhľadom na to, že uvedené nebolo predmetom dokazovania na súde prvého stupňa, nemožno bez dôkazného podkladu pričítať obžalovanému E. takúto vedomosť.

Na základe týchto skutočností odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok vo vzťahu k obžalovanému N. E. a sám vo veci rozhodol tak, že ho uznal vinným zo spáchania zločinu lúpeže spolupáchateľstvom podľa § 20 k § 188 ods. 1 Trestného zákona na totožnom skutkovom základe, ako súd prvého stupňa.

Podľa § 34 ods. 1 Trestného zákona trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatelom tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od páchania trestných činov; trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatela spoločnosťou.

Podľa § 34 ods. 4 Trestného zákona pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, príťažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti a na osobu páchatela, jeho pomery a možnosť jeho nápravy.

Vo výroku o treste uloženému súdom prvého stupňa obžalovanému N. R. odvolací súd nezistil také pochybenia, ktoré by odôvodňovali zrušenie uvedeného výroku a jeho korekciu. Ani odvolací súd nezistil u obžalovaného žiadnu poľahčujúcu okolnosť, a v zhode so súdom prvého stupňa zistil, že je daná príťažujúca okolnosť podľa § 37 písm. m) Trestného zákona spočívajúca v predchádzajúcom odsúdení. Súd prvého stupňa však bez zákonného dôvodu neuznal túto príťažujúcu okolnosť, keď si nesprávne vyložil zákonnú formuláciu, že „súd môže podľa povahy predchádzajúceho odsúdenia na túto okolnosť neprihliadať.“ Súd prvého stupňa odôvodnil neuznanie tejto príťažujúcej okolnosti tým, že inak by došlo k prevahe príťažujúcich okolností, a tým pádom k zvýšeniu spodnej hranice trestnej sadzby o jednu tretinu, pričom trest uložený v takejto sadzbe by sa vzhľadom na okolnosti prípadu javil ako neprimerane prísny. Odvolací súd konštatuje, že neprihliadnutie súdu na príťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. m) Trestného zákona nemôže byť so zreteľom na znenie tohto ustanovenia svojvoľné, pretože zákon výslovne odvodzuje nepriznanie tejto okolnosti od povahy predchádzajúceho odsúdenia, a neumožňuje na ňu neprihliadnuť len preto, že by tým došlo k uloženiu neprimeraného trestu. Za povahu predchádzajúceho odsúdenia v zmysle § 37 písm. m) Trestného zákona treba považovať charakter a závažnosť predchádzajúceho trestného činu, druh a výmeru trestu, ktorý bol páchatelovi uložený, ale aj všetky ďalšie okolnosti spojené s odsúdením, najmä dobu, ktorá od odsúdenia uplynula, skutočnosť, či páchatel trest vykonal, ako sa správal od predchádzajúceho odsúdenia, prípadne po vykonaní trestu, ako aj vzťah predchádzajúceho a terajšieho trestného činu. Obžalovaný N. R. bol má 3 záznamy v registri trestov pre drogovú trestnú činnosť a pre majetkovú trestnú činnosť, naposledy vykonal trest odňatia slobody dňa 20.12.2013. Odvolací súd nezistil žiadnu takú povahu predchádzajúcich odsúdení, ktorá by umožňovala prijať záver, že na predchádzajúce odsúdenia nie je potrebné prihliadať. Pre drogovú trestnú činnosť bol obžalovanému uložený trest odňatia slobody vo výmere 4 roky a 2 mesiace, trest celý vykonal, následne bolo 2 razy upustené od uloženia súhrnného trestu pre trestné činy krádeže. Táto trestná činnosť i účinky vykonaného trestu majú priamy dopad na posudzovanie možností nápravy obžalovaného v tom smere, že sú menej priaznivé, a teda nie je možné v zmysle zákona uvažovať tak, ako uvažoval súd prvého stupňa. Vzhľadom na zákaz reformationis in peius (zmeny k horšiemu) v prípade nepodania odvolania prokurátorom v neprospech obžalovaného nemohol odvolací súd toto pochybenie napraviť, keďže dôsledky nápravy by predstavovali zvýšenie spodnej hranice trestnej sadzby o jednu tretinu podľa § 38 ods. 4 Trestného zákona, čo je pre obžalovaného nepriaznivejšie.

Vychádzajúc z prijatého právneho záveru o neexistencii príťažujúcich a poľahčujúcich okolností sa odvolací stotožnil s trestom uloženým obžalovanému R. súdom prvého stupňa. Pri trestnej sadzbe odňatia slobody podľa § 188 ods. 2 Trestného zákona, ktorá je 7 až 12 rokov, súd prvého stupňa dostatočne prihliadol najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie obžalovaného a pohnútku, a tieto kritériá správne premietol do výmery trestu. Aj odvolací súd dospel k záveru, že pre naplnenie účelu trestu deklarovaného v § 34 ods. 1 Trestného zákona postačí uloženie trestu na spodnej hranici trestnej sadzby. Tento záver podporuje fakt, že obžalovaný sa nedopustil brachiálneho násillia, ktoré by malo za následok zranenia, prevažne páchal trestný čin len hrozbou násillia, a získaný majetkový prospech je zanedbateľný. Trest odňatia slobody vo výmere 7 rokov korešponduje so závažnosťou skutku a jeho následkami, predstavuje dostatočný prostriedok ochrany spoločnosti i výchovy a primerane vyjadruje morálne odsúdenie páchatela.

Zákonu zodpovedá aj výrok napadnutého rozsudku o uložení trestu prepadnutia veci podľa § 60 ods. 1 písm. a) Trestného zákona - noža, ktorého vlastníkom sa podľa § 60 ods. 5 Trestného zákona stáva štát, i výrok zaradení obžalovaného do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom strázenia, pretože v posledných 10 rokoch pred spáchaním prejednávaneho trestného činu bol vo výkone trestu odňatia slobody pre úmyselný trestný čin, a napokon aj výrok o uložení ochranného ústavného protitoxikomanického liečenia.

Odvolací súd nezistil žiadne dôvody pre zrušenie či zmenu napadnutého rozsudku vo vzťahu k obžalovanému N. R., preto jeho odvolanie podľa § 319 Trestného poriadku zamietol ako nedôvodné.

Po zrušení rozsudku vo výroku o vine obžalovaného N. E. a uznaní jeho viny zo spáchania zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1 Trestného zákona odvolací súd pristúpil k úvahám o druhu a výmere trestu. V zhode so súdom prvého stupňa nezistil u obžalovaného žiadne poľahčujúce okolnosti, avšak zistil príťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. m) Trestného zákona. K. N. E. bol doposiaľ 6 krát súdne trestaný, prevažne pre majetkovú a drogovú trestnú činnosť, naposledy trestným rozkazom Okresného súdu Bratislava V sp.zn. 1T/28/2010 zo dňa 04.03.2010 pre drogovú trestnú činnosť, za čo mu bol uložený súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 7 mesiacov so zaradením do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Trest vykonal dňa 05.10.2010. Na tomto mieste odvolací súd odkazuje na svoje konštatácie uvedené k neuznaniu tejto príťažujúcej okolnosti u obžalovaného R., ktoré totožne platia aj u obžalovaného E.. Ani v jeho prípade nie je možné pre absenciu odvolania v jeho neprospech napraviť pochybenie súdu prvého stupňa. Odvolací súd ukladal obžalovanému E. trest v trestnej sadzbe uvedenej v § 188 ods. 1 Trestného zákona, ktorá je 3 až 8 rokov. Prihliadajúc na zákonné kritériá, najmä na možnosti nápravy obžalovaného, ktorý bol 6 krát odsúdený pre drogovú a majetkovú trestnú činnosť i za prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia, odvolací súd dospel k záveru, že účel trestu nemožno u obžalovaného dosiahnuť i bez jeho výkonu v zmysle § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, t.j. výkon trestu nemožno podmienične odložiť. Obžalovanému bol vždy ukladaný buď nepodmienečný trest odňatia slobody, alebo bol nariadený výkon podmieničného trestu, z čoho je zrejmé, že treba preferovať ochrannú funkciu trestu, pretože jeho výchovný účel u obžalovaného sa už opakovane nenaplnil. Zohľadňujúc mieru zavinenia obžalovaného na trestnom čine, i spôsob jeho konania, odvolací súd dospel k záveru, že postačí uloženie trestu odňatia slobody v dolnej polovici trestnej sadzby, nie však na jej spodnej hranici. U obžalovaného totiž nie sú dané poľahčujúce okolnosti a možnosti jeho nápravy nie sú priaznivé. Uvedeným kritériám zodpovedá trest odňatia slobody vo výmere 4 roky nepodmienečne. Nakoľko obžalovaný bol v posledných 10 rokoch pred spáchaním prejednávaného trestného činu vo výkone trestu odňatia slobody pre úmyselný trestný čin, odvolací súd ho podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Odvolací súd prevzal z napadnutého rozsudku do svojho rozhodnutia výrok o náhrade škody, ktorý zodpovedal výsledkom dokazovania. Aj odvolací súd priznal poškodenému J. Q. nárok na náhradu škody tak, ako si ho riadne a včas uplatnil, a k náhrade škody zaviazal oboch obžalovaných spoločne a nerozdielne.

Na základe vyššie uvedených skutočností odvolací súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný riadny opravný prostriedok.